

Konstitution

#525

Inskickad av: Johan Krogh

Motionär: Johan Krogh, Nacka

Lägg ned länsstyrelserna

Länsstyrelserna är kort och gott en förhistorisk institution som inte medför mycket mer än elände för i princip alla kommuner och regioner i Sverige. De är en förlängd statlig arm som i alltför många fall lägger sin näsa i blöt i sådant som är att anse som kommunala angelägenheter. Ska vi leva vår tro på ett decentraliserat samhälle fullt ut är det dags att vi lägger ned länsstyrelserna. Flytta makten till våra kommuner och regioner. Ta bort länsstyrelsens något märkliga ”domstolsfunktion” i miljö- och byggärenden och låt riktiga domstolar avgöra dessa.

Med anledning av denna korta motivering yrkar jag följande:

Jag/vi föreslår partistämman besluta

Att Centerpartiet verkar för att lägga ned länsstyrelserna.

#642

Inskickad av: Henrik Juhlin

Motionär: Henrik Juhlin, Huddinge

Bevara förtroendet för vårt valsystem

Efter varje val så gör Valmyndigheten en erfarenhetsrapport som består av en beskrivning av förutsättningar, identifiering av problem samt, i förekommande fall, Valmyndighetens förslag till åtgärd. Rapporten finns för den insatta att läsa på val.se

Flera av de behoven i rapporten har rapporterats tidigare och framförallt då kring en större förändring av valsedelsystemet som de rapporterat om både 2010, 2014 och nu 2018.

Från rapporten 2018:

Valmyndigheten har påtalat flera av behoven även i tidigare erfarenhetsrapporter. Den stora mängden av större och mindre behov av åtgärder som redovisas i rapporten visar en samlad bild av ett valsystem i behov av förändring. Det är viktigt att mindre förändringar genomförs löpande och inte enbart hänförs till statliga utredningar. Ett ständigt pågående utvecklingsarbete, till exempel genom uppdrag till Valmyndigheten, är nödvändigt för att upprätthålla det höga förtroende som valsystemet i Sverige har.

För mig som sitter som vice ordförande i kommunens valnämnd och som har lyssnat in kommunens valkansli i dessa frågor, så håller både jag och tjänstepersonerna med om att det behövs några stora förändringar för att behålla förtroendet för valsystemet. Så jag tycker det är dags att vi lyssnar på Valmyndigheten och tillför de resurser som behövs och startar fler av de utredningar de har efterfrågat. För vi måste tillsammans kämpa för att bevara något av de finaste vi har, vårt robusta, stabila och decentraliserade valsystem som har högt förtroende hos våra invånare. En detalj som visar att förtroende för valsystemet är under press är antal överklaganden. 2014 så var det ca 50 unika överklaganden, 2018 hade det växt till över 700 stycken unika.

Valsedlar

Det dags att utreda en förändring av valsedelsystemet, det trycks nästa 700 miljoner valsedlar till varje val, många överklaganden handlar om valsedlar, det har inte gått att personrösta utan valsedel och valsedlarna är inte tillgängliga för de med en grav synnedsättning. Så Valmyndigheten vill utreda hur detta system går att förändra, vilket jag verkligen håller med om.

Dagens valsedelsystem utsätts dessutom både förstörelse och har en del inbyggda problem. Så det är verkligen dags att se över det. I Finland har man till exempel löst detta genom ett helt nytt system.

Digitala röstkort

Att trycka och dela ut röstkort så nära valet som möjligt är ett stort och riskfyllt projekt, därför vill Valmyndigheten se över om det skulle vara möjligt att börja använda digitala röstkort för alla invånare som har tillgång till en digital brevlåda. Det blir dock problem hur man ska göra via förtidsröstningen, så därför bör denna punkt utredas. Men vi måste jobba för att förenkla och minimera de riskfyllda momenten.

Utreda och informera om lagen

Eftersom Valmyndigheten inte har i uppdrag att varken tolka lagen eller informera om hur den ska tolkas, så blir det upp till varje enskild kommun och länsstyrelse att tolka och ta fram rutiner. Det betyder så klart att det inte blir lika behandling över hela Sverige. Ett exempel är till exempel hur man tolkar ogiltiga valsedlar. En valsedel som är ogiltigt i kommun A kan vara giltig i kommun B eftersom man tolkat de reglerna olika. Så det är helt klart dags att tillföra resurser till Valmyndigheten för att tolka lagen och göra manualer och rekommendationer till alla lokala valmyndigheter, så att vi i varje enskild kommun inte behöver uppfinna hjulet.

Val.se på valnatten

Valmyndigheten har ingen skyldighet att delge status för rösträkningen på valnatten, vilket alla invånare både tror och förväntar sig att de ska göra. Så denna uppgift tycker jag helt klart att den ska tillföras Valmyndigheten. De gör ju i princip detta redan, men om det är en officiell uppgift så har de större krav på sig att säkerställa att val.se fungerar på valnatten.

Ångerröstningen

Ångerröstningen gör att arbetet för röstmottagare och valnämnder blir mycket svårare och tar mycket längre tid och ju fler som förtidsröstar (som ökar i varje val), ju större blir problemet. Det har inte att göra med hur många som ändrar sin röst på valdagen, utan det har att göra med att förtidsröster inte får öppnas och läggas ner i valurnan innan vallokalen har stängt. Om man tar bort möjligheten till ångerröstning, så kan man direkt på morgonen börja föra in alla förtidsröster i röstlängderna. Visst skulle antal förtidsröster säkert minska lite i några val, men antalet som ändrar sin röst på valdagen är bara 0,16 procent. Så både jag och valmyndigheten förespråkar en ändring. Det kan vara att ångerröstning plockas bort helt eller så kan man delvis begränsas det till halva valdagen, så att man kan börja registrera dessa röster innan vallokalerna stänger.

Tillgänglighetskrav

Inför valet 2018 så förtydligades det hur viktigt det är att vallokalerna är tillgängliga för alla med funktionsvariationer. Dessa krav måste löpnade ses över och skärpas. Jag upplevde att det var lite otydligt hur viktigt det var att följa dem och om det var okej att ha en otillgänglig lokal eller inte. Så vi måste verka för att dessa krav blir tydligare och lätta att förstå.

Jag/vi föreslår partistämman besluta

att Centerpartiet aktivt stöttar och lyssnar på valmyndigheten och verkar för att
tilldela de resurser som behövs för att valmyndigheten ska kunna jobba mer
fokuserat med att bevara förtroendet som svenska folket har för vårt valsysteem.
att Valmyndigheten ska utreda förändringar av valsedelsystemet
att Valmyndigheten ska utreda en övergång till digitala röstkort
att Valmyndigheten ska tilldelas resurser för att tolka lagen och informera kring
tolkningarna.
att Valmyndigheten får ett officiellt uppdrag att på valnatten rapportera om aktuellt
resultat
att ta bort (eller begränsa) möjligheten till ångerröstning
att verka för att Valmyndigheten ska förtydliga tillgänglighetskraven ytterligare